

Ha mort Alfons Carles Comín, lluitador cristià i socialista

Ahir a la matinada, després d'una malaltia molt llarga, va morir, a casa seva a Barcelona, Alfons Carles Comín, enginyer industrial, periodista, sociòleg, director literari de l'editorial Laia, director de la revista «Taula de Canvi», diputat al Parlament de Catalunya i membre del comitè executiu

del PSUC i del PCE. La seva mort significa la desaparició d'un militant antifranquista, ja des dels anys cinquanta, que va saber compaginar la fe catòlica amb una lluita continuada en els moviments polítics i socials més avançats, especialment al PSUC, durant la darrera etapa de la seva vida.

Alfons Carles Comín va néixer a Saragossa el dia 9 d'agost de l'any 1933. Tenia, doncs, quaranta-sis anys. Fill de casa benestant, d'ascendència carlina, la família aviat es traslladà a Barcelona, on Alfons Carles Comín, ja a la postguerra, cursà el batxillerat al col·legi dels jesuïtes de Sarrià, ingressà a la Universitat, on estudià per enginyer industrial i fou a la Universitat que començaren a desenvolupar-se les seves inquietuds socials. De primer va estar al SUT (Servei Universitari del Treball), on connectà amb gent com González Casanovas, Urenda, etc. Després, cap al 1954 o 1955, freqüentà les tertúlies de la revista «El Ciervo», que animava el no fa gaire desaparegut Enric Ferran, i aviat esdevingué redactor d'aquesta revista. A final dels cinquanta, Alfons Carles Comín connectà amb el grup català que es movia entorn del FLP (Fronte de Liberación Popular) que dirigia el diplomàtic Julio Cerón. En aquesta òrbita tornà a trobar companys ja coneguts, com Urenda i González Casanovas, i altres de nous com Antoni Jutjar, Massana, etc. L'any 1960 fou un dels impulsors del FOC (Front Obrer Català) juntament amb Pasqual Maragall, Urenda i Josep Verdura, que compartiria, a partir d'aquell moment, una gran part de les seves aventures editorials.

A principi dels anys seixanta es traslladà a Andalusia, on visqué un parell o tres d'anys com a professor d'una escola tècnica. D'aquesta experiència, en sortiren alguns dels primers seus llibres, que ja causaren un fort impacte: **La España del Sur i Noticia de Andalucía**. Tornat a Barcelona, donà classes a l'escola professional del Clot i es vinculà a les editorials 62 i Nova-Terra, que havia estat fundada poc abans per un grup d'ex-jocistes.

De Bandera Roja al PSUC

Després d'una etapa de no militància política, fou agafat arran de l'estat d'excepció del 1969, precisament el primer dia que va ser promulgat i ja quan des de Nova-Terra s'havia destacat per la lluita contra la repressió política, cultural i sindical. Fou detingut juntament amb la muller del pensador francès Mounier, de qui havia rebut una forta influència, sobretot a partir de les teories d'aquell filòsof francès sobre el personalisme. La detenció de la senyora Mounier va provocar una

fricció diplomàtica, però no salvà Comín de la presó, on coincí amb Jordi Borja i Jordi Solé-Tura. D'aquest triumvirat, en sortí el grup polític Bandera Roja, que volia situar-se a l'esquerra del PSUC i que curiosament va ser fundat a la Model de Barcelona. El grup es mantingué fins al 1973, llavors que una bona part dels dirigents ingressaren al PSUC, partit en el qual Comín arribà a formar part del comitè executiu. Comín va passar a la direcció del PCE.

Com a militant destacat del PSUC, Comín participà en el miting d'aquest partit celebrat al parc de la Ciutadella de Barcelona poc abans de les eleccions del 15 de juny, eleccions en les quals figurava a la llista del PSUC. Després fou presentat per aquest mateix partit a la llista per al Parlament de Catalunya i sortí elegit diputat. La malaltia no li permeté de prendre possessió com a diputat i fou l'únic que no pogué assistir a la sessió inaugural del Parlament.

Tota aquesta trajectòria política féu que Comín anés dues vegades a presó, que fos multat diverses vegades i s'hagués de presentar davant del TOP. També fou amenaçat de mort en altres ocasions per grups d'extrema dreta.

Editor, malgrat tot

Aquesta activitat política va anar acompanyada, sempre, per una intensa tasca com a autor i editor. Arran de l'estat d'excepció del 1969, Alfons Carles Comín, juntament amb Josep Verdura, se separen —en bona part a causa de pressions del ministre Fraga— de l'editorial Nova-Terra i es feren càrrec dels fons de l'editorial Estela, cap a final del 1970. Mentre encara Comín era a la presó, Verdura i Ignasi Riera —dos dels seus col·laboradors més fidels— intentaren el redreçament d'Estela fins que la publicació del llibre **Autopista de Jaume Perich** —una clara al·lusió al Camí del fundador de l'Opus Dei— motivà el tancament per part del ministeri. Se celebrà la frase d'un alt dirigent del ministeri d'Informació d'aquells temps que, referint-se a Comín i els seus col·laboradors, digué: «**Catalanistas, católicos y rojos, no puede ser!**»

Malgrat tot, el febrer del 1972 aconseguiren permís per a fundar l'editorial Laia que, amb la consulta «**voluntària**» de cadascuna de les obres i constants pressions sobre el

ministeri, aconseguirà publicar valuoses obres, sobretot en aquell temps, com ara **La España del siglo XX**, de Tuñón de Lara. Definitivament consolidada l'editorial Laia, a partir sobretot de la mort del general Franco, Alfons Comín, com a director literari que n'era, hi ha continuat vinculat fins al darrer moment.

Les respostes d'un escriptor

Tota aquesta tasca política i editorial, la compaginava amb el seu treball d'escriptor. Ultra els dos títols ja esmentats —**La España del Sur i Noticia de Andalucía**— va publicar els llibres següents: **España, país de misión, Por una estrategia sindical, Fe en la tierra, Qué és el sindicalismo, La reconstrucción de la palabra, Cristianos en el Partido, comunistas en la Iglesia, Por qué soy marxista i Cuba, entre el silencio y la utopía**. Cadascun d'aquests llibres —només cal fixar-se en els títols— obeïa no tan sols a una necessitat d'expressió de l'autor, sinó, fonamentalment, a la necessitat de donar resposta, en un moment donat, a alguns dels problemes més candents que la societat catalana i de l'Estat espanyol tenien plantejats. Hi ha, també, en aquesta cronologia, tota una evolució que va des d'una posició on encara no s'assumia el marxisme fins al llibre que va escriure sobre Cuba, arran de la visita que, finalment pogué efectuar en aquell país l'any 1977. L'obra permet trobar una excel·lent i molt emotiva entrevista amb Fidel Castro.

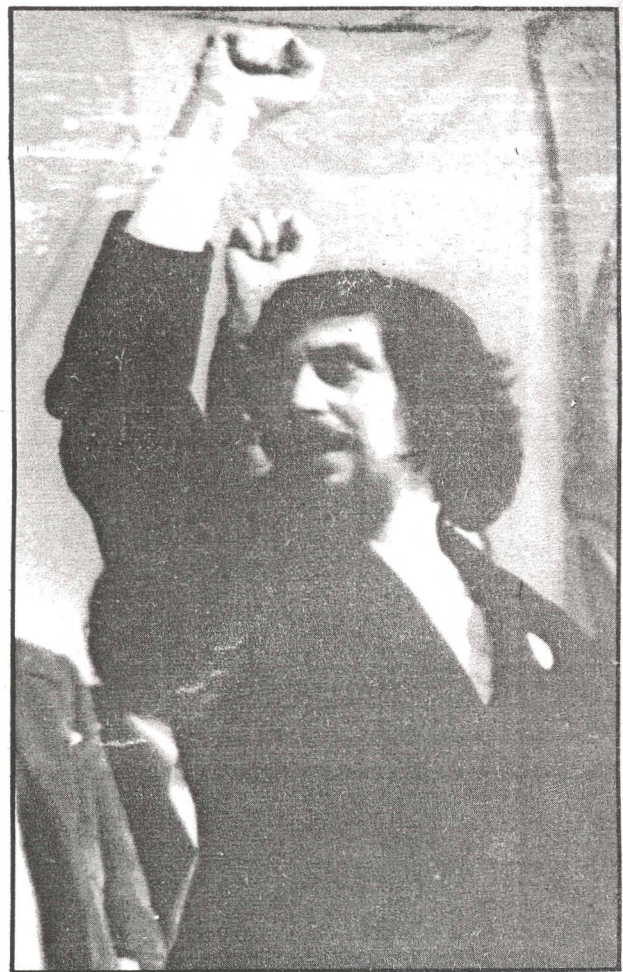
Alfons Carles Comín ha estat col·laborador de múltiples revistes del país i de l'estranger: «Temoignage Chretienne», «Esprit», «El Ciervo», «La Calle», «Triunfo», «Cuadernos para el Diálogo» i, esporàdicament, escrivia en diversos diaris barcelonins. Així mateix, com també hem dit, era director de la revista «Taula de Canvi», de debat polític i cultural.

A més, Alfons Carles Comín era professor d'ESADE i de l'Institut d'Estudis Laborals.

De Mounier als «Cristians pel Socialisme»

La figura d'Alfons Carles Comín, però, ha tingut una àmplia dimensió internacional. Al marge de la ja esmentada influència de Mounier —que li féu establir molts contactes amb diversos cercles intel·lectuals francesos —Comín intentà veure «in situ» aquelles diverses situacions polítiques i socials que més el preocupaven. Ho pogué fer força menys del que hauria volgut, ja que durant molts anys les autoritats franquistes li prohibiren de sortir a l'estranger. Malgrat tot, l'any 1975 va participar a Venècia en les jornades sobre la dissidència, on tingué una destacada participació, jornades reflectides, després, a «Taula de Canvi». L'any 1976 intentà visitar el dissident de l'Alemanya de l'Est Robert Halleman, però no ho aconseguí, i, en tornar, publica un article molt comentat titulat: «Robert Halleman, la imposible visita». Finalment, l'any 1977 aconseguí d'anar a Cuba. Es complia així una de les seves ja velles il·lusions.

Però aquesta relació d'algunes de les dades més significatives de la vida d'Alfons Carles Comín potser no ofereix una idea prou exacta de la significació de la seva evolució ininterrompuda des del punt de vista ideològic, religiós, vital. En efecte, militant cristià per tradició familiar, reassumí aquesta creença religiosa i acabà, a través d'un itinerari ple d'entrebancs i malentesos, fent-lo compatible amb la seva militància comunista. En aquest punt es pot dir sense cap mena de dubtes que va fer un paper decisiu, fonamental, en l'evolució dels criteris que sobre aquesta qüestió tenien tant la jerarquia catòlica de l'Estat com el Partit Comunista. Això, com ja es pot suposar, li costà disgustos a tot arreu. Però la seva actitud obrí camí.

Alfons Carles Comín, una vida marcada per un autèntic esperit revolucionari. (Foto Robert)

G àcies a ell, la militància, fins als nivells de direcció, de catòlics dins el Partit Comunista ha estat assumida i acceptada pel PC i tolerada per la jerarquia catòlica.

Fruit d'aquest desig de simbiosi fou no tan sols un dels seus llibres més famosos —Cristianos en el Partido, comunistas en la Iglesia—, sinó també la fundació, ara fa set anys, del grup, aleshores clandestí, de «Cristians pel socialisme» que aglutinà de seguida personalitats com García Nieto, Rovira Belloso, Díaz Alegria, el «padre» Llanos, etc. «Cristians pel Socialisme» nasqué després d'un viatge dels capellans

Rovira Belloso i Josep Ribera a Itàlia. Fou fundat a Barcelona, però ràpidament s'estengué pel País Basc i Andalusia —i després a Madrid, etc.— i també per Itàlia, França, Bèlgica, Holanda, etc.

Avui, funeral i enterrament

El funeral «de corpore in sepulcro» per Alfons Carles Comín tindrà lloc, avui, a les deu del matí, a l'església de Santa Cecília. Després serà enterrat al cementiri de Castellterçol poble on durant la seva malaltia, ha passat llargues temporades i on fins i tot, amb aquell to ingenu que sempre el caracteritzà, havia pensat de retirar-se.

Alfons Carles Comín, al costat d'Antoni Gutiérrez, secretari general del